

כבר מנותק ולא הוי צרשות הרוכב ולכן אינו יכול לצטל קנין של חפוס במוסירה, וזוהו אסקינ דר"א צרותא היא, כנ"ל, אבל היכא דלא עשה אחר שום קנין וכהא דאירי הרמב"ם בגמ' הנ"ל, והוא חפוס במוסירה צאופן דאם חנמק המוסירה תהי' מוגבה מכחו, חשיב כאילו עשה הגבהה בכל המוסירה וקני כולו, כנ"ל.

אלו, וקאמר הש"ס ע"ז הא דר"א צרותא היא וכו', הרי להדיא דיכול לנתקו בקנינים לא מהני, וז"ע. אמנם לפמ"ש דשיטת הרמב"ם היא כשיטת הרא"ש מיושב דברי הסמ"ע, דהסוגיא בדף ט' א' איירי בצנזר קטן ואפי"ה לא קנה בעל החמור מטעם משיכה, ונמצא דקנין בעל החמור מצטל הגבהה החפוס במוסירה [דר"א סובר דכיון דיכול לנתקו חשיב כאילו

סימן י

בענין קנין חצר

אמנם לכאורה על מה שכתב דחצר שאינה משתמרת קונה מטעם יד, ז"ע ממה שכתב שם צביאור סדרת ר' פפא דאמר דעת אחרת מקנה אותן שאני, [היינו דבחצר שאינה משתמרת, לענין מחנה לא צעין עומד צד שדה], משום דשמירת הנותן חשובה כמו שמירתו. וצ"ח הב"י בס' ר' דברי הרא"ש, דהא דצדעת אחרת מקנה לא צריך שיהא החצר משתמרת, היינו דלא צריך שיהא משתמרת לדעת הלוקח, אבל מ"מ משתמרת לדעת המוכר צעין, ור"פ דאמר דקני, היינו כשהשאל או השכיר המוכר מקום החפץ ללוקח דומיא דר"ג וחקנים, דהוי משתמרת לדעת המוכר. וכן כתב הרמ"א סי' ר' בהגהה שם. ואי נימא דעומד צד שדה מהני מטעם יד, א"כ צעין עומד צד שדה של קונה, דהוי כמו ידא אריכתא, ולא ידו של מקנה [היינו דלא צריך צוה לומר שליחות, שהשליח עומד במקום המשלח, דשליחות צריך בקנין או בחלות, אבל במידי דממילא לא], ודברי הרא"ש ז"ע.

ועוד קשה עיקר דברי הרא"ש, שכתב דעומד צד שדה מהני מחמת יד, וז"ב, דהא אף אי נימא דהוא מטעם יד מ"מ צעין שיהא משתמרת, דהא גם ציד צעין משתמר, כמבואר בגיטין דף ע"ח א', דאיתא התם, נתנו צידה והיא ישנה, ניעורה, קוראה והרי הוא גיטה, אינו גט עד שיאמר הא גיטך, ומתגרשת אח"כ. והא דאינה מגורשת מיד, צ"ח הראשונים, דבישנה אינה משתמרת לדעתה, עיי"ש. הרי מבואר דגם ציד צעין משתמרת. וא"כ דברי הרא"ש שכתב דהא דלא מהני מטעם שליחות, משום דלא הוי דומיא דשליח, ומכאן זה הכריח דהוי מטעם יד, ז"ע, דהא גם ליד לא דמיא, דגם ידו הוא משתמרת, והכא העומד צד שדה לא משוי לה למשתמרת, ודברי הרא"ש ז"ע.

ולכאורה נראה ליישב, דהנה יש להסתפק צהא דצעין חצירו דומיא דידו, אם זה תלוי בקנין יד, או במציאות דיד, והיינו דהואיל דלפינן חצר מלשון ידיה, צעין שיהא דומיא דידו, והנה מרש"י כתובות דף ל"א מבואר, דקנין יד אינו מטעם רשות, אלא מטעם הגבהה, וכן צ"ח שם השטמ"ק בכוונת רש"י, וז"ל, ולי נראה דברי רש"י עיקר ולא

ב"ב דף י"א צמתני, ראה אותן רצין אחר מציאה, אחר צבי צבור וכו', ואמר זכתה לי שדי, זכתה לו. היה צבי רץ כדרכו או שהיו גוזלות מפריחין ואמר זכתה לי שדי, לא אמר כלום. ובגמ' שם, אמר ר"י אמר שמואל, והוא שעומד צד שדה. ופריך, ומקני ליה שדה, דאמר רב יוסי בר' חנינא חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו. ומשני, הני מילי בחצר המשתמרת, אבל בחצר שאינה משתמרת אי עומד צד שדה אין, אי לא לא. וברש"י שם צד"ה אי עומד כתב וז"ל, אי עומד צד שדה אין, דעכשיו היא משתמרת על ידו, עכ"ל. הרי דס"ל לרש"י, דאם עומד צד שדה שוב הו"ל החצר משתמרת על ידו, והוי כחצר המשתמרת. וכן היא שיטת התוס' בסוגיין, דכתבו צד"ה זכתה, דבחצר שאינה משתמרת אי עומד צד"ה צד צדה לא צעין שום אמירה של זכתה לי חצרי. והצ"ח ראי' לזה מחצר המשתמרת, ע"ש. הרי מבואר דסברי דגם חצר שאינה משתמרת כשעומד צדה הדר דינא להיות כחצר המשתמרת ממע.

אמנם הרא"ש פליג, וסובר דעומד צד שדה לא נעשה גוף החצר לחצר המשתמרת, דחצר המשתמרת היא דוקא כשהחצר עצמה שמורה, אם ע"י גדר, או שגזוה י', ורק צה"ג חשיבא חצר המשתמרת, וכשעומד צד שדה, מהני לקנות צה מדין יד, וז"ל שם צה"ד, אבל חצר שאין משתמרת אם אין עומד צדה, במציאה לא קני, דא"א להיות מטעם שליחות, דאין סהדי שאין אדם רוצה שיהיו חפציו ציד שליח שאין משתמר צידו, הלכך מטעם יד קנה, הלכך צעין דומיא דיד צממוכה לה, עכ"ל. ומבואר מדבריו דיש שני עניני קנין בחצר, חדא בחצר המשתמרת דאחי' מטעם שליחות, ועוד חצר שאינה משתמרת שאינה קונה אלא בעומד צדיה, ולא נעשה צוה חצר המשתמרת, ולפיכך הוצרך לומר דאחי' עלה מטעם יד. [וכן מוכח מדבריו שם, דעל שיטות הראשונים דסברי, דבחצר שאינה משתמרת צריך לומר זכתה לי, הקשה רק מד' אמות ולא מחצר המשתמרת כמו שהקשו התוס', ובע"כ משום דס"ל דחצר שאינה משתמרת בעומד צדה לאו מטעם חצר המשתמרת אחי' עלה, אלא שהוא סוג קנין אחר].

קשיא וכו', דהא וודאי אין דרך קני' צפה, ואפילו ידו הולכא ללמוד שיקנה, מהא דאמר רבה לענין שבת, ידו של אדם חשובה כד' על ד', וכמו שפירש"י לקמן בשמעתין דמגרר. והיינו משום דלא מצינו בדרכי הקנינים אלא הגבהה ומסיכה ומסירה, וגדולה שכולם הגבהה, שהדברים שאין נקנין אלא בהגבהה, והלכך אין למדין מגיטין לדרכי הקניות, עכ"ל. ונלפ"ז כתב בקט"ו מ"ס רמ"ח, דבעינן כוונה בקנין יד, עיי"ש. לכאורה לפי האמור נ"ע, דאמאי בעינן ציד קנין הגבהה, חיפוק ליה מטעם קנין חצר. ונ"ל דאי יד קונה מטעם קנין חצר, בעינן שיהא כל החפץ בידו, אצל אי אחי מטעם קנין הגבהה קונה גם אם רק מוגבה מכחו אע"פ שלא היטה בידו כלל, כגון שטרף חקן, כדאימא בחולין דף קמ"א. ולכאורה לפי דברי רש"י דידו אינו קונה כלל רק מדין הגבהה, קשה, הא חצר מדין יד אימריצא, ואיך זה שייך שחצר קונה ויד אינו קונה. ובע"כ נ"ל, דהילפותא אינה בקנין יד, אלא בהמציאות דיד, וכמוש"כ רש"י צ"מ דף י', דלפינן זה מקרא, ונתן בידה, וידה רשות משמע, כדכתיב ויקח את כל ארצו מידו. וגם לדברי התוס' ושאר הראשונים דפליגי על רש"י וסבירי דיש קנין יד, מ"מ י"ל דהילפותא דחצר מטעם יד אינה בקנין יד, אלא במציאות של יד.

לפ"ז נראה לומר דדעת הרא"ש היא, דאף דבקנין יד בעינן שיהא משתמר, וחצר ילפינן מיד, מ"מ הילפותא דקונה אינה מעצם קנין יד, אלא ממציאות דיד, וזוהי י"ל דלא בעינן משתמרת כלל. הלכך שפיר כתב הרא"ש דעומד צד שדהו מועיל מטעם יד אע"ג דלא חשיב חצר המשתמרת. משא"כ הא דבעינן שיהא סמוך, אי חצר מטעם יד, זה הוי חסרון בעצם היד, ולא דמי למציאות דיד, דשייך חסרון זה גם בחצר, ולכן בעינן עומד צד שדהו.

אמנם נראה דא"א לומר דבחצר מטעם יד ליכא דין משתמר, דהרי מבואר בגיטין דף ע"ז ב', דגם בחצר מטעם יד בעינן שיהא משתמרת. דאימא התם, מה יד משתמרת לדעת, אף חצר המשתמרת לדעת וכו'. הרי מבואר דגם בחצר מטעם יד בעינן שיהא משתמרת. ודוחק לומר דזה דין מיוחד בגט ולא נאמר בקנינים, וא"כ הדרא קושי' הנ"ל לדוכתי, ונ"ע.

והנראה לומר כזה, דאע"ג דגם בחצר מטעם יד בעינן משתמרת, מ"מ חלוק הדין דבעינן משתמרת בחצר מטעם שליחות, מהא דבעינן ליה בחצר מטעם יד. דהא דלא מועיל חצר שאינה משתמרת בחצר מטעם שליחות, הוא מטעם דחצר בעצם חלות השליחות, והיינו משום דבעינן דומיא דושלח ושלחה, דבשליחות דושלח ושלחה לא מצינו שאינה משתמרת, משא"כ הא דבעינן משתמרת בקנין יד, הוא רק תנאי בעלמא ביד, ולא דחצר בעצם החפץ דיד. וביאור הדברים, דהנה הא דבעינן שיהא היד משתמרת לדעת הצעלים, מבואר שם בגיטין דלאו מטעם דאם אינו משתמר חצר בעצם היד, אלא הוא דין בקנין יד דא"א לקנות כשאינו משתמר. וראי' לזה מהא דאימא

התם, נתנו כשהיא ישנה, וניערה ואמר לה הא גיטך, מתגרשת ואין צריך נתינה אחרת, ע"ש. ואם נימא דע"י מה דאינה משתמרת חצר בעצם קנין יד, א"כ חצר בנתינה וצריך להיות הדין כמו בטלי גיטך מע"ג קרקע, שאינה מגורשת. ובע"כ דגם כשהיא ישנה חשיבא ידה, אלא דהוא תנאי בקנין יד, הלכך סגי אם אמר אח"כ הא גיטך ונגמר הגט אח"כ, לפי"ז י"ל דאף דלפינן חצר מקנין יד ולא רק ממציאות דיד, אעפ"כ סגי בעומד צד שדהו דחשיב דהוי יד משתמרת, דהא דין משתמר בקנין יד, הוא רק תנאי בעלמא, ולכן מצטרף מה שהוא משתמר על ידו, וסגי כזה לדין משתמר דבעינן לקנין יד. משא"כ הא דבעינן בחצר מטעם שליחות שיהא משתמרת, הוא דין בעצם החפץ דשליחות, דכשאינה משתמרת לא נאמר עיקר הפרשה דשליחות, לכן באינה משתמרת ל"ש קנין חצר מטעם שליחות, ואע"ג דעומד צד שדהו, לא חשיב דהחצר משומר. **אולם** עדיין קשה הקושיא הראשונה שהק' על הרא"ש, איך אמרינן דדעת אחרת מקנה אותם שאני, הא לפי דעת הרא"ש הא דמהני דעת אחרת מקנה, היינו מטעם שמירת הנותן, ואי נימא דעומד צד שדהו מהני מטעם יד, א"כ צודאי בעינן עומד צד שדהו ע"י הקונה, ונ"ע.

ונראה ליישב בהקדם לבאר עיקר שיטת הרא"ש, דהא דמהני דעת אחרת הוא מטעם שמירת הנותן. דלכאורה קשה, דהא אימא התם, ומנא תימרא, [היינו מנא תימרא דיש חילוק בין היכא דאיכא דעת אחרת, להיכא דליכא], דתנן, ראה אותם רצין אחר המציאה וכו', ואמר ר"י אמר ר' יוחנן, והוא שרץ אחריהן ומגיען, ובעי ר' ירמיה במתנה היאך, קיצלה מיניה ר' אבא בר כהנא אע"פ שרץ אחריהן ואין מגיען. מ"מ לאו משום דדעת אחרת מקנה אותן שאני, ע"ש. והרי הכא איירי דעומד צד שדהו ואינה משתמרת, דהא רץ אחריהן ואין מגיען, ומ"מ קאמרא הגמ' הטעם דדעת אחרת שאני, והא הכא אינה משתמרת כלל, לא לדעת הנותן ולא לדעת המקבל, ואפילו הכי קנה. וכבר הקשה כן צביאור הגר"א [סי' ר' אות ג'], ונ"ע.

ולכאורה יש ליישב, דהנה כבר נסתפקו בגדר חצר המשתמרת, אי בעינן רק שגוף החצר תהי' משתמרת אף שאינה משתמרת לדבר זה, או דילמא לא בעינן שהיא גופא תהא משתמרת, אלא סגי במה שהחפץ עצמו נשמר אע"פ שהחצר עצמה אינה משתמרת. ולכאורה יש להציא ראי' מסוגיין, דהרי צ"צ שצור בעינן רץ אחריהן ומגיען, הרי דאע"ג דעומד צד שדהו חשיב חצר המשתמרת, [לפי דעת רש"י וטוס'] מ"מ בעינן שגם החפץ יהא שמור בתוכו, ובלאו הכי יש החסרון דאינה משתמרת. אמנם ראי' זו יש לדחות, דנ"ל, דהא דבעינן צ"צ שצור רץ אחריהן ומגיען, לאו מטעם דחשיב אינה משתמרת, אלא מטעם דאם רץ ואינו מגיע, לא חשיב נח בחצירו. וביאור הדברים, דלכאורה נ"ע, מה קאמר שמואל והוא שעומד צד שדהו, הא לכאורה הוא מוכרח

שם מציאה בעיר מיצול צדילי אינשי מיניה, והוא לה כחצר המשתמרת. ומבואר דאע"ג שהחצר אינה משתמרת, מ"מ כיון שהחפץ נשמר, סגי בזה, ושפיר קונה. ומוכח מכאן דדין חצר המשתמרת אינו דין בחצר שהיה משתמרת, אלא הוא דין רק שיהא החפץ משומר בתוך החצר. אולם נראה דאין זו ראי' מוכרחת מהגמ', דהנה הביא שם השטמ"ק בשם הר"מ, וז"ל בד"ה כיון שצא לו שם מציאה צדילי אינשי מיניה, ומתיראין ליכנס בחוכה שמה יאמר להן השלטון אחס שנקנסתם בחצר לקחתם המציאה, לפיכך הוי כחצר המשתמרת, עכ"ל. ומבואר מדברי הר"מ, דגוף החצר נעשה משתמרת ע"ז, וא"כ ליכא ראי' מכאן דמשתמרת הוא דין בחפץ עצמו.

ולכאורה יש להביא ראי' מהגמ' גיטין דף ע"ט א', להפך, דגדר חצר המשתמרת הוא רק שהחצר עצמה תהא משתמרת אע"ג דהחפץ עצמו אינו משומר, דאיחא שם במתניתין, היתה עומדת על ראש הגג וכו', כיון שהגיע לאויר הגג הר"ז מגורשת. ובגמ' שם פריך, והא לא מינטר וכו'. ומוקי הגמ' דאיירי בתוך ג' סמוך לגג, דכג דמי מדין לצוד, ואע"ג דאחי זיקא וקא שדיא ליה, ובכה"ג לא מהני לצוד, מ"מ מגורשת. הרי מבואר מזה דאם הגג חשוב משתמר כיון דדבר שמונה בתוכו לא יורקנו הרוח, חשיב חצר המשתמרת, ויכול לקנות בה כל דבר הנמצא בה ואפי' מונה שם רק מדין לצוד נקנה בחצר, ואע"ג דאם לא נח ממש החפץ עדיין אינו משומר. אולם יש לדחות גם ראי' זו, דמהגמ' גופא ליכא ראי', די"ל דקושיית הגמ' לאו מטעם חצר שאינה משתמרת, אלא מטעם אויר שאין סופו לנוח. וכן דייק האב"מ [סי' קל"ט אות ד' ע"ש] מדברי רש"י שם, דקושיית הגמ' הוא מטעם אויר שאין סופו לנוח ולא חשיב נח, דמה שנוגע להא דבעי' חצר המשתמרת, איירי כשהאשה יכולה לשמור אותה, וע"ז תי' הגמ' דאיירי בפחות מג' דחשיב נח ע"ג הקרקע מטעם דין לצוד. ודבזה צידדון זה בחצר המשתמרת, אי בעי' רק שהחפץ ישתמר בחוכה או דבעי' דגם החצר תהי' חצר המשתמרת, לכאורה י"ל דפליגי בזה הרא"ש והשטמ"ק, דהנה בשטמ"ק [הובא בקנה"ח סי' ר'] כתב וז"ל, במתנה מועיל גם באינה משתמרת, משום דמתנה אינה משתמרת, כמשתמרת דמיא, דלעולם היא משתמרת למקבל, אף כי החצר אינו משתמר, כיון דדעת אחרת מקנה אותה, הרי אין שום אדם יכול לזכות בו כי אם מדעת המקנה, והרי נותנה ומקנה אותה למקבל, נמצא שהמתנה משתמרת למקבל, אף כי אינה משתמרת משאר בני אדם מ"מ אינם יכולים לזכות בו, אבל מציאה דהפקר הוא וכל הקודם זכה בו, להכי לא זכו בו באינו משתמר, דאין המציאה משתמרת לצעל החצר יותר משאר בני אדם, כיון שהחצר אינו משתמר, ומה"ט ניחא ליתן טעם מה מועיל דעת אחרת מקנה גבי מתנה, למימר אף כי רץ אחריהן ואין מגיען, אלא ודאי ה"ט דגבי מציאה בעינן רץ אחריהן ומגיען, כדי לעשותו חצר המשתמרת, אבל במתנה דעת אחרת

ממחני' מדבעין דוקא רץ ומגיע, וע"כ דבעי' עומד בצד שדהו. ובע"כ ז"ל, דבמחני' לאו מטעם אינה משתמרת אחינן עלה, אלא מטעם דלא נח בחצר. וכן מוכח מדברי רש"י במחני' ד"ה אחר צבי שזור, וז"ל, דהוא דומיא דמציאה שאינו יכול לרוץ, ומשתמר בתוך השדה אם לא יטלוהו אחרים, עכ"ל. ודברי רש"י ז"ל, דהא כל חפץ שאינו צעל חי הוא שמור אם לא יטלוהו אחרים, ומ"מ לא חשיב חצר המשתמרת, כדמוכח בסוגיין בעומר ששכחוהו, דהא גם אם הוא בעיר משתמר הוא אם לא יטלוהו אחרים, אלא בע"כ דחצר המשתמרת חליא אם משומר שלא יטלוהו אחרים. וכן אית' ברש"י גיטין דף ע"ט, ודברי רש"י במחני' ז"ע. ובע"כ ז"ל בכוונת דברי רש"י, דהואיל ומחני' איירי דעומד בצד שדהו, ובצבי שזור שיכול להגיעו, והיה קשה לרש"י מה שהק' לעיל, מה מחדש שמואל והוא שעומד בצד שדהו, לכאורה הוא מוכרח ממחני' מדבעי' דוקא רץ ומגיען, ובע"כ דבעינן עומד בצד שדהו כהנ"ל. לכן כתב רש"י דממחני' גופא ליכא ראי', די"ל דהטעם לאו משום אינה משתמרת, אלא משום דאם אינו מגיעו חשיב כאילו לא נח בחצר. ויש נפ"מ בזה, היכא דיכול להגיעו ומ"מ צפועל לא רץ אחריו, דכיון דיכול הוא לרוץ ולהגיעו, חשוב כבר נח בחצר. [וכעין זה איחא בשטמ"ק דף י"ב א' בשם הרי"ב ז"ל, דכתב באמה"ד וז"ל, דמגיע, אף דצפועל לא רץ, מ"מ כיון דאפשר ליה לרוץ ולהגיע, חשוב כבר כסופו לנוח וכמונה דמי, ע"ש]. וכן צריך לפרש בסיפא דמחני', היה צבי רץ כדרכו וכו'. דלכאורה קשה, דהגמ' פריך ומנא תימרא דבעינן עומד בצד שדהו. ומשמע דבלי ראי' לא בעינן משתמרת, וקשה, דהא בפשטות זהו החסרון לצבי רץ כדרכו דאינו משתמר, הרי דבעינן משתמרת. ובע"כ ז"ל, דכוונת מחני' הוא מטעם לצבי רץ כדרכו לא חשיב נח, ולא מטעם דאינו משתמר. וכמו כן י"ל בצבי שזור ואינו יכול להגיעו, דהחסרון הוא מטעם דלא חשיב נח. והוא כוונת רש"י במש"כ במחני' שמשתמר בתוך השדה אם לא יטלוהו אחרים. שהוא מדין הנחה בחצר. לפ"ז ליכא ראי' מסוגיין שהעיקר חלוי אם החפץ שמור, די"ל דבחצר המשתמרת לא בעינן אלא שהחצר עצמה תהא משתמרת, אף שאינה משתמרת לדבר זה. ואף דלכאורה אם הטעם דרץ ואינו מגיעו הוא משום דלא נח, א"כ קשה מאי שנא דאי איכא דעת אחרת דקנה, הא לכאורה בזה אין שום נפ"מ בין מציאה לדעת אחרת מקנה, ויש ליישב דלפי שיטת רש"י דהיינו טעמא דדעת אחרת מקנה שאני, דנוחה מתנה זו לקנות, א"כ שפיר י"ל דגם לגבי נח שייך טעם זה, די"ל דדוקא בד"א סגי בקנין כל דהו, וכמו"כ סגי בנח כל דהו, משא"כ במציאה בעינן נח גמור. וכן משמע מהריטב"א הובא בשטמ"ק דף י"ב דמחלק בנה גופא בין ד"א להפקר, ע"ש.

ובראיה להביא ראי' מהגמ' לקמן דף ק"ב א', דאית' התם, אם אמר כל מציאות שיצאו לחוכו תקנה לי חצרי וכו', יצא לו שם מציאה בעיר, דבריו קיימין. ואי בחצר שאינה משתמרת כי יצא לו שם מציאה בעיר מאי הוי, כיון דינא לו

מקנה חשוב כמשמרת, עכ"ל. הרי מצוה מדברי השטמ"ק, דסגי צמה שהחפץ עמנו נשמר אע"ג שהחצר בעצם אינה משמרת. אמנם הרא"ש שכתב הטעם דדעת אחרת מקנה משום דשמירת הנותן הוא כשמירתו, ומשמע דאם אינו משומר כלל אפילו לדעת המוכר, לא מהני, בע"כ דס"ל דבעי' שהחצר גופא תהי' משמרת, ולכן הוכרח לחדש דמהני מטעם דשמירת הנותן חשוב כשמירתו, והוי החצר גופא משמרת. אבל באמת אין זה מוכרח, די"ל דגם הרא"ש מודה לדברי השטמ"ק דבעי' שהחפץ יהי' שמור בחצר, אלא דסובר דלא סגי צמה שהחפץ שמור בחצר, אלא צעי' גם שהחצר גופא תהי' משמרת.

ולפי"מ שזידנו, דגם הרא"ש מודה לדברי השטמ"ק דדין חצר המשמרת הוא דין בחפץ עמנו, דהחפץ צריך להיות משומר בתוך השדה, ולזה סגי צמה שאין אחר יכול לזכות בו כיון שהנותן מקנה אותו ללוקח דוקא, אלא דהרא"ש מוסיף דיש עוד דין שהחצר עממה תהי' משמרת ג"כ, ועי"ז הוסיף הרא"ש דשמירת הנותן חשוב כשמירת המקבל. לפי"ז יש ליישב קושי הגר"א מהא דרץ ואינו מגיעו והא אינו משמרת כלל כהנ"ל, דלפי"מ שכתבנו מיושב, די"ל דמה שנוגע לגוף החצר הרי היא משמרת דהא איירי בעומד בצדה, ומה דבעי' שהחפץ יהא שמור, סגי צמה שהמוכר אינו נותנו לאחרים, וחשיב שמור עי"ז וכדברי הש"מ הנ"ל.

אמנם לכאורה עדיין צ"ב מה שהשווה ר' פפא עיקר חידושו דלא צעי' שישמרת החצר ע"י הקונה, ולדין דרץ אחריו ואין מגיעו, דאיירי לגבי שמירת החפץ, סגי אם משמרת ע"י המקנה. [ולכן במעשה דר"ג וחקנים אע"ג דלגבי חוקנים לא היה משמרת, ולכאורה הוא מפני בני ביתו של ר"ג, מ"מ כיון דשמירת הנותן חשובה כשמירתו, וב"ב של ר"ג חשיבי כמו ר"ג עמנו, א"כ חשוב משמרת, דהא לא צעי' שיהא משומר כ"כ שלא יוכל השומר לקחת, אלא כל היכא דעצם החצר משמרת לדעת בעל החצר סגי], דהא יסוד דעת אחרת שם הוא משום דלא יקחו אחרים וכו', וכדברי השטמ"ק הנ"ל, הם צ' דינים נפרדים שאינם תלויים ז"ז, וצ"ע. וצ"ל דכוונת ר"פ היתה רק לדמותם בסברא, דהיינו כמו דחזי' דחפץ שמשמרת רק עי"ז שהאנשים לא יקחוהו מחמת ששייך לנותן, וסגי צמה להיות נחשב משמרת לדעת הקונה, ה"ה משמרת של חצר, דסגי צמה משמרת לדעת המקנה, דעי"ז דיש לו דעת להקנות דינו כמשמרת לקונה.

אולם אחי צ"ע, דלפי"מ שביארנו לעיל דשיטת הרא"ש היא, דבעומד בצד שדהו לא נעשה גוף החצר לחצר המשמרת, דאי נימא הכי א"א לומר כלל דהרא"ש סובר דיש צ' דינים בקנין חצר ולמימר דמלבד מה דבעי' שהחפץ יהא שמור, צעי' ג"כ שהחצר עממה תהא משמרת, ולכן מוסיף הטעם דשמירת הנותן חשוב כשמירתו והוי החצר גופא משמרת, לפי"ז ל"ש בכלל דין דבעי' שמהא גוף החצר משמרת, וא"כ הדרא קושית הגר"א הנ"ל למקומה, וצ"ע.

והנראה בזה דגם הרא"ש סובר כמו השטמ"ק, ומה דנאיד הרא"ש מהטעם שכתב השטמ"ק, לאו מטעם דס"ל דבעי' שמהא החצר משמרת מצד עממה ולא סגי צמה שזה החפץ משומר בה, דזה ודאי דכל שהחפץ משומר אע"ג שאין החצר משמרת לשאר דברים, מועיל לקנות, וכן מוכח מלשון הרא"ש צריש פרק הורק סי' ה' בזה"ד, דכתב שם דה"ט דבעי' חצר המשמרת, דאין אדם רוצה שיהיו חפציו מונחים אלא במקום המשמרת לדעתו. הרי מצוה דלדעת הרא"ש חצר המשמרת תליא באם החפץ משומר בחצר. אלא דס"ל להרא"ש דאע"ג דאיכא דעת אחרת והחפץ שמור, מ"מ צעי' שיהא השימור לדעת הקונה, וטעמו כמו שכתבנו בחי' הר"ן ובשטמ"ק בסוגיין, דבר"ג וחקנים וכו' אע"ג דהוי בצית שהוא מקום משומר, מ"מ צעינן משמרת לדעת הקונה, וזה הוא תנאי בקנין חצר, ולכן כשהוא משומר משום המוכר לא מהני. ועי"ז הוא דכ' הרא"ש דשמירת הנותן חשיב כשמירת המקבל. [והנה מש"כ בכוונת דברי הרא"ש, זה שלא כדברי הנ"ל והרמ"א בשיטת הרא"ש, דלפי הנ"ל הא דבעי' אחרת מקנה לא צעי' משמרת, הוא משום דיש שמירת הנותן וזה משוי' לה לחצר המשמרת, ואילו לפמ"ש"כ הא דכ' הרא"ש דשמירת הנותן חשיב כשמירתו, הוא דבר נדדי דשמירת הנותן מהני רק לגבי התנאי דבעינן משמרת לדעת הבעלים, אבל אילו היה חסר בעצם שמירת החפץ, לא מהני מה דעומד בצד שדהו אפילו של קונה לעשותו חצר המשמרת]. ולפי"ז מיושבת גם קושיית הגר"א מהא דרץ אחריו ואינו מגיעו והלא אינו משמרת גם מדעת המוכר, דלדברינו לק"מ, דכוונת הרא"ש בדעת אחרת מקנה הוא כמו השטמ"ק, דמה שאינו מקנה אותו לאחרים הוא השימור, והא דמוסיף דבעינן שמירת הנותן דהוי כמו שמירת המקבל, הוא דבר נדדי כהנ"ל.

ולפימ"ש"כ מיושב נמי מה שהק' לפי דעת הרא"ש דחצר שאינה משמרת הוא מטעם יד, א"כ קשה ממה שכתב שם בביאור סברת ר' פפא דאמר דעת אחרת מקנה אותן שאני משום דשמירת הנותן חשובה כמו שמירתו, ואי נימא דעומד בצד שדהו מהני מטעם יד, א"כ צעינן עומד בצד שדהו של קונה, דהוי כמו יד אריכתא, ולא ידו של מקנה. ולפי מש"כ מיושב, דאימתי קאמר הרא"ש דדין עומד בצד שדהו לא סגי לעשות החפץ משומר, דאין אדם רוצה שיהיו חפציו מונחים במקום שאינו משמרת, לכן הוכרח לכתב מטעם יד, משא"כ היכא דאיכא דעת אחרת דהחפץ משומר צמה שאין המקנה נותנו לאחרים, ורק מטעם דיש תנאי דבעינן שיהא השימור לדעת הקונה, והכא דעיקר השימור הוא מחמת החפץ שאין אדם יכול לזכות בו שלא מדעת המקנה, נמצא דשמירה זו מחמת חפץ המקנה היא בזה, ואין שמירה זו בשביל המקבל, והיינו דמה דמצדל בדילי אינשי מיניה הוא מחמת חפציו של המקנה. [ולא דמי ליכא עליו שם מציאה בעיר, דהתם באמת השימור הוא בגלל הקונה, דהתם מצדל בדילי מחמת שהחפץ בחצירו, ונמצא דהשימור בא מכח בעל החצר], ועי"ז הוא דכתב הרא"ש דשמירת הנותן חשיב כשמירת הקונה.